

SIMFONIA LUPULUI

Traducere publicată
cu sprijinul PRO HELVETIA,
Schweizer Kulturstiftung

swiss arts council

prohelvetia

MARIUS DANIEL POPESCU s-a născut la Craiova, în 1963. Poet, frecventează cenaclurile literare de la Braşov şi, alături de Alexandru Muşina, Andrei Bodi, Marius Oprea, Caius Dobrescu, face parte din „Grupul de la Braşov“.

În 1990, hotărăşte să emigreze şi se stabileşte în Elveţia. După cinci ani, publică primele poeme în limba franceză: *4 x 4, poeme cu tracţiune integrală* (Editura Antipodes). Începând cu anul 2004, e directorul ziarului *Le persil (Pătrunjelul)* şi ţine cursuri de literatură într-o închisoare de maximă securitate din Elveţia.

Simfonia lupului marchează debutul său în proză. Scris direct în franceză, romanul va fi publicat de prestigioasa editură pariziană José Corti şi, într-un timp incredibil de scurt, ajunge la al treilea tiraj. Marius Daniel Popescu devine un scriitor cu „agendă” plină: lansări, turnee, lecturi publice, întâlniri cu cititorii. Nici premiile nu întârzie să apară – *Simfonia lupului* îi aduce lui MDP, cum îl alintă prietenii, Premiul „Robert Walser“.

Odată cu apariţia *Simfoniei lupului* la Editura Humanitas, Marius Daniel Popescu se întoarce acasă. „Da, revin acasă, şi mi-e drag şi sunt mândru şi cred că ştiţi foarte bine ce înseamnă să trăieşti în două limbi, în două vieţi!”, mărturiseşte autorul într-o scrisoare care însoţeşte bunul de tipar dat traducerii romanului său.

MARIUS DANIEL POPESCU

Simfonia lupului

Traducere din franceză de Emanoil Marcu

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Coperta
IONUȚ BROȘTIANU

Aceasta este o operă de ficțiune. (Nota autorului)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
POPESCU, MARIUS DANIEL

Simfonia lupului / Marius Daniel Popescu; trad.:
Emanoil Marcu. – București: Humanitas, 2008
ISBN 978-973-50-2388-1

I. Emanoil, Marcu (trad.)

821.135.1-31

MARIUS DANIEL POPESCU

LA SYMPHONIE DU LOUP

© Librairie José Corti, 2007

© HUMANITAS, 2008, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi CARTE PRIN POȘTĂ: tel./fax 021/311 23 30

C.P.C.E. – CP 14, București

e-mail: cpp@humanitas.ro

www.libhumanitas.ro

www.librariilehumanitas.ro

*Închin traducerea în limba română
a acestei cărți
amintirii lui Gheorghe Crăciun,
prietenul meu drag.*

M.D.P.

Avea aproape cincizeci de ani, părul îi albise în bună parte, s-a stins la două zile după accident. În cele două zile, a fost în comă, la spitalul unde l-au operat la cap. Chirurgii care l-au operat spuneau că are șanse să scape. I-au decupat o parte din calota craniană. Soția lui a dat o semnătură pentru intervenția chirurgicală. A semnat că acceptă riscurile operației. Erau căsătoriți de doi ani. Locuiau într-o casă mică, împreună cu fiica ei din prima căsătorie, cu mama și bunica ei. Trăia în casa aceea alături de cele patru femei. Fiica soției avea optsprezece ani. Bunica ei avea optzeci de ani. El era inginer specialist în construcții civile. Mama soției era surdomută. Avea aproape șaiszeci de ani. Când tatăl tău a murit, lucra pe un șantier în provincie. Se construia o fabrică de brânzeturi, iar el era diriginte de șantier. Pe vremea aceea, venea acasă doar sâmbătă seara. Luni dimineața pleca din nou pe șantier. Soția lui era gestionară la un magazin de instrumente muzicale. Vindea vioi, pian, flaut și baterii. Era mai tânără cu doisprezece ani decât el. Tatăl tău era inginer de vreo zece ani. Era a doua lui meserie. Mai întâi fusese profesor de sport. Făcuse atletism. Avea o diplomă de profesor de sport. Când te-ai născut tu, preda la o școală de surdomuți, o școală specială. Știrea nașterii tale a aflat-o la telefon. Pe vremea aceea, telefoanele erau destul de rare. A aflat de nașterea ta pe la vreo nouă seara și a luat un taxi până la spital. Îți plăcea să

mergi cu el cu taxiul. Când taxiul trecea de pe o porțiune de drum asfaltată pe o porțiune pavată, îți plăcea schimbarea sunetului produs de frecarea roților de caldarâm. Zgomotul pneurilor, pe pavaj, era ca o șarjă de cavalerie. Îți plăcea să te joci de-a călărețul care șarja inamicul. I-a dat un bacșiș generos șoferului de taxi. Pe drum, i-a spus de mai multe ori că devenise tată. A ieșit din taxi, a străbătut în goană spațiul până la secția de nou-născuți, a urcat scările câte trei trepte odată, până la ușă, unde a sunat. Portarul maternității a ieșit să-i spună că nu putea să te vadă în afara orelor de vizită; portarul se gândea la un ciubuc gras și i-a spus să vină a doua zi dimineața, după ora zece. Tatăl tău i-a turtit fața portarului. I-a dat doi pumni. Mai întâi, un pumn țintit în ochiul drept, apoi încă unul, în gură. Doi pumni în plină figură pentru portarul maternității. Apoi a urcat, singur, la etaj. A început să deschidă ușile saloanelor, s-o cheme pe maică-ta pe nume. A trezit toată suflarea. V-a găsit repede. Infirmierele și doctorele nu l-au putut opri să vă vadă atunci, la ora zece noaptea. Știa că te-ai născut prematur. Te-ai născut la șapte luni, iar când a intrat în salonul în care erați voi, maică-ta și cu tine, te-a văzut în incubatorul pentru nou-născuți și i-a spus infirmierei „Scoateți-l afară!“, infirmiera te-a scos imediat, iar el te-a sărutat și a spus că ai nasul mare. A sărutat-o și pe maică-ta. Te ținea în brațe și zâmbea în salonul de spital. Tu nu ai nasul mare. Ai nasul lui. N-a rămas mult timp la maternitate. După vreun sfert de ceas, a coborât și a ieșit trecând pe lângă portarul maternității pe care-l oblojeau două infirmiere. S-a dus să-și caute prietenii. A găsit vreo zece dintre ei și i-a invitat la cel mai bun restaurant din oraș. Le-a dat de mâncat și de băut toată noaptea. A mâncat și a băut împreună cu ei. Le-a povestit și despre nasul tău. Când un vânzător de trandafiri a intrat în restaurant, l-a chemat făcându-i semn cu mâna și a cumpărat toate florile. Dimineața, la prima oră, s-a întors la maternitate. A coborât din taxi cu trandafirii în brațe. Portarul din ajun a venit să-i deschidă. Avea buzele umflate,

învinețite, și obrazul tumefiat îi acoperise un ochi. I-a deschis ușa maternității, tatăl tău a intrat fără o vorbă, portarul a închis ușa în urma lui și s-a întors în cămăruța lui de portar. Tatăl tău i-a dat maică-tii toți trandafirii. Fizic, semeni cu el. Altminteri, nu semeni cu nimeni din familie. Odată, maică-ta ți-a spus că ești copilul Domnului; pentru că ea nu voise copii. Muncea mult, iar munca o ținea departe de casă. Era expert contabil și era tot timpul pe drum. Verifica situația contabilă a mai multor întreprinderi. Nu-și dorea un copil. Când a rămas însărcinată cu tine, cel care-a vrut copilul a fost tatăl tău. Maică-ta plătise ca să avorteze, ți-a spus-o chiar ea. De fiecare dată când mergea la spital, pentru avort, tatăl tău mergea împreună cu ea. O însoțea, iar pe drum, de fiecare dată, o convingea să renunțe. Până la urmă, a făcut-o să renunțe de tot. De patru ori, a făcut tot posibilul ca să nu avorteze. A patra oară când a vrut să meargă la spital, el i-a spus că nu se mai poate. I-a spus că nimeni nu i-ar face avortul, că era prea târziu. Erai prea mare, în pântecul maică-tii. Nu mai puteau să se atingă de tine. Așa că te-a păstrat. Părinții tăi se iubeau foarte mult. Te-au iubit enorm, de la început, și pe tine. Întâmplarea cu avortul a fost voia lui Dumnezeu. De asta a spus maică-ta că ești copilul Domnului. A vrut să-ți spună că moartea vine nu când vor oamenii, ci când vrea Dumnezeu. Tatăl tău îi arătase voia lui Dumnezeu. Așa a tălmăcit ea dorința tatălui tău de a păstra copilul. Acum, uite, trăiești. Ești aici, cu mine. Vorbim amândoi. Ne privim. Avem atâtea amintiri să ne povestim. Câteodată, vorbești ca mine. În rest, vorbești cum nu vorbește nimeni altcineva. N-am întâlnit niciodată pe cineva care să vorbească la fel ca tine. Am nouăzeci și opt de ani și niciodată, în toată viața mea, n-am întâlnit un om care să vorbească la fel ca tine, înțelegi? Am făcut amândouă războaiele mondiale. Am fost soldat și în Primul Război, și în al Doilea. Tatălui tău îi plăcea să-i povestesc întâmplări din război. Și el era un luptător. Un luptător care n-a acceptat niciodată chestia asta cu partidul unic. La adunările din

întreprindere, de fiecare dată se lua în gură cu cineva, cu un membru al partidului unic sau un lingău al partidului unic. Lingăii partidului unic erau lingăii partidului unic pentru că voiau să devină membri ai partidului unic. Tatăl tău n-a lingușit niciodată pe nimeni. N-a vrut să intre niciodată în partid. Când a murit, ți-am trimis două telegrame. În prima telegramă, voiam să te pun în gardă. Să te pregătesc pentru vestea cea rea. În cea de-a doua telegramă, îți spuneam „Tata a murit“. Cei de la poștă le-au încurcat, astfel a doua telegramă a ajuns cea dintâi. Cealaltă, în care îți spuneam că tatăl tău se simte rău, a ajuns ultima. Mi-ai spus că erai la pescuit, erai în râu și pescuiai cu undița. Mătușa ta a venit pe mal, plângea și te-a chemat spunându-ți că tatăl tău a murit. Ai scos din apă firul undiței, ai luat în mână cârligul, ai scos râma din cârlig, ai agățat cârligul de undiță și ai început să mergi, prin apă, spre malul râului unde mătușa plângea și spunea că ți se întâmplase o nenorocire. Ai spus că țineai într-o mână punga de plastic cu peștii prinși până atunci. Erau vreo două kilograme de pește. Pășeai prin apă cu undița pe umăr și te gândeai la tatăl tău, te uitai la apa râului și la mătușa care te aștepta pe mal, te uitai la plopii ce creșteau pe malul râului unde te aștepta mătușa ta și te gândeai la undița ta făcută dintr-un băț de trestie. Era cald. Purtai un pantalon scurt și, într-un buzunar, aveai o cutie de tablă în care păstrai râmele pentru pescuit. Aveai în buzunar cutia asta de tablă cu capacul găurit ca să poată respira râmele. În celălalt buzunar aveai o cutie de plastic, o cutie de la medicamente, în care țineai cârlige de rezervă. Aveai mai multe cârlige de rezervă. Aveai o curea din piele care-ți ținea pantalonii, iar de curea atârna cuțitul tău de pescar, în teaca lui. Cuțitul tău de pescar era făcut dintr-o baionetă a mea, din al Doilea Război Mondial. Îmi amintesc bine ziua când ți-am dat baioneta aceea. Te apropiai de malul râului și o vedeai pe mătușa care purta un șorț peste rochie și te gândeai că pregătea masa atunci când venise telegrama. Te gândeai la tatăl tău, văzut cu două luni în urmă. Îți cumpărase o

bicicletă. O bicicletă de curse pentru succesul tău la examen. Cu două luni în urmă, tatăl tău sărbătorise împreună cu tine intrarea ta în liceu. Tu îți doreai o bicicletă de curse, iar el ți-o cumpărase. Apa râului era caldă și ai ieșit din ea urcând pe mal, unde mătușa plângea și spunea „Era un om de treabă, taică-tu.“ I-ai întins mătușii punga de plastic în care erau peștii. Ea a luat-o și ați pornit spre casă, pe drumul de pe malul râului. Ați mers pe sub sălcii și pe sub plopi. Când ați ajuns la șosea, ați luat-o pe drumul care duce la casa mătușii și de fiecare dată când întâlneți pe cineva mătușa îi spunea vestea cea rea, se oprea câteva clipe și spunea „A murit taică-su“. Te uitai la mătușa ta și la oamenii care aflau că tatăl tău murise. Erai în picioarele goale. Până la casa mătușii, ați întâlnit mai mulți oameni de pe strada voastră, care îl cunoșteau pe tatăl tău și care aflau că murise. Tu nu vorbeai. Ai intrat în curtea mătușii, ai scos cutia cu râme, i-ai scos capacul și ai vărsat râmele pe pământul de sub trandafiri, la umbră, ai văzut cum râmele începeau să se miște, să caute găuri în țărâna de sub trandafiri și să dispară în găuri, la răcoare. Ai luat cutia de tablă, i-ai pus capacul și ai vârât-o în buzunar. Ai mers pe lângă casa unchiului până la terasă, ai lăsat undița jos, ai scos cuțitul de la curea, ai pus cuțitul pe masa de pe terasă, ai scos din buzunar cârligele de rezervă, cutia de tablă cu capac găurit, ai pus cele două cutii pe banca de lemn lipită de gardul dintre terasă și curtea de pășări. I-ai spus mătușii că te duci la bunica din partea mamei. Bunica locuia pe aceeași stradă, la două sute de metri distanță. Tu locuiai cu bunica. În aceeași casă, bunica avea două camere și un hol mare, iar tu aveai două camere doar ale tale. Aveai paisprezece ani, abia împliniți. De la casa unchiului până la casa bunicii, ai mers singur. Te gândeai la moarte. Moartea tatălui tău nu era moartea. Îți dădeai seama că moartea cuiva nu era moartea ta. Înțelegeai că tatăl tău nu-ți va mai vorbi niciodată și știai că asta nu însemna că tatăl tău te părăsea pe vecie. Ai intrat în curtea casei în care locuiai cu bunica și ai văzut-o așteptându-te în pragul bucătăriei de

vară. Ți-a spus „Fii tare, toți sfârșim în pământ, că vrem, că nu vrem!“ Ți-a spus „A murit tânăr, taică-tu“ și te-a întrebat dacă vrei să te speli. A scos din bucătărie un taburet și un lighean de plastic, a pus ligheanul pe taburet, în fața ușii de la bucătărie, apoi s-a dus să ia apă de la fântână, din curtea casei. A umplut cu apă o oală mare, a pus oala cu apă pe un ochi aprins al aragazului, pe urmă a adus săpunul și l-a pus pe taburet, lângă ligheanul de plastic. Stăteai în prag și priveai castanii și cireșul din curte. Nu te gândeai la nimic. Îți priveai brațele încrucișate pe genunchi, îți priveai genunchii, îți priveai picioarele goale și te uitai prin ulucile din gard la oamenii care treceau pe stradă și pe care îi recunoșteai. Bunica a venit cu apa fierbinte, a vărsat în lighean câțiva litri de apă fierbinte, a adus apă rece și a vărsat apa rece peste apa fierbinte, a încercat cu mâna amestecul de apă fierbinte și rece, apoi ți-a spus „E bună, poți să începi“ și a intrat în bucătăria de vară. Tatăl tău era un soi de rebel care spunea totul verde în față, oricui. Ai luat săpunul și, stând în picioare, în fața ligheanului așezat pe taburet, ai luat apă în căușul palmei, ți-ai turnat-o pe brațe, pe umeri, pe gât, pe piept, ți-ai săpunit fiecare parte a trupului. Nu stăteai mult timp cu tatăl tău. Doar câteva luni pe an. Apa murdară curgea de pe trupul tău în ligheanul de plastic, îți frecai pielea și vedeai un strat de spumă cenușie ce se forma la suprafața apei din lighean. Bunica te privea din pragul bucătăriei de vară, apoi, când ai terminat, ți-a adus apă rece ca să te clătești și ți-a turnat-o pe trup dintr-o găleată și tu luai șiroaie de apă rece în căușul palmelor și lăsa să-ți curgă apă rece pe brațe și pe umeri și pe ceafă, și atunci ai plâns prima oară. Pentru prima oară în viața ta, la paisprezece ani, ai plâns.

*
* *

Intră în cameră și merge spre leagăn, își strecoară mâna stângă sub ceafa copilei culcate, pe partea dreaptă, își vâră

mâna dreaptă pe sub mijlocul ei și o ridică din culcuș trăgând-o la piept; face câțiva pași prin odaie, așa, cu fetița lipită de trupul ei, se oprește la pat, o culcă pe cearșaf, pe partea dreaptă, se întinde și ea, tot pe dreapta, chiar lângă sugar, își ridică sutienul pentru alăptat, își masează câteva clipe, cu degetele, sânul drept, iar când micuța începe să ceară lapte, îi vâră sfârcul în gură.

*
* *

Cutia asta de conservă goală e bună ca să faci ceva din ea, poți s-o pictezi în ulei, poți să-i colorezi fundul, poți să păstrezi în ea stilouri și creioane, poți să lipești de ea niște nasturi de la cămașile tale, poți s-o vâri în apă. Am văzut odată, la un bălci, o piramidă din cutii de conservă goale, stivuite pe o tețghea. Oamenii se distrau aruncând cu mingi din cârpă în cutii și dărâmându-le la pământ. Poți să joci jocul acela. Poți să faci găuri în cutie, cu un ciocan și un cui. Poți s-o așezi pe calculator și, din când în când, voi aduce un trandafir și-l voi pune în ea.

Aseară, cutia de conservă era plină. Plină cu păstăi de fasole. Ai scos-o din dulap, de pe raftul de sus. Ai deschis ușa dulapului și ai luat, cu mâna dreaptă, hârtia de pe frunzele de ceai; ai pus-o pe masă și te-ai întors, ușor, spre fereastra bucătăriei; ai luat ceaiul; ai așezat frunzele de ceai, una câte una, pe farfuriile curate, așezate pe suportul lor; cutia era în fundul dulapului și ai luat-o cu mâna dreaptă; ai făcut un pas lateral, spre aragaz, ai pus cutia pe ochiul cel mic, pe urmă ai luat loc pe scaunul pe care stai și acum. Poți face din ea paharul tău pentru apă.

Poți meșteri o jucărie, pentru copil. Te ridici, treci printre masă și frigider. Faci doi pași, până la ușă. Treci în hol, străbați holul mergând spre ușa de la intrare, pui mâna dreaptă pe clanța ușii, o învârți și deschizi ușa. Te duci în atelierul tău să-ți cauți pilele, cleștii, foarfecele, riglele și marcatoarele.